

Варіації на тему української народної пісні
Ой, за гаєм, гаєм

Л. Матвійчук

Пісня „Ой, за гаєм, гаєм” належить до жанру родинно-побутової лірики. Цей жанр надзвичайно зворушує щирістю і безпосередністю. Його творцям властиве конкретно-образне мислення. Вони говорять про те, що їх хвилює, викликає радість чи смуток.

В піснях родинно-побутової лірики передаються усі перипетії відносин двох осіб: і перше несміливе почуття, і відкрите утвердження щастя любити, і сумніви та образи, і гадки про майбутню долю.

Ой, за гаєм, гаєм,
Гаєм зелененьким,
Там орала дівчинонька,
Воликом чорненьким.

Орала, орала,
Не вміла гукати,
Та й найняла козаченька
На скрипочку грати.

Козаченько грає,
Бровами моргає
Вража його мати знає
На що він моргає :

Чи на мої воли,
А чи на корови,
Чи на моє біле личко,
Чи на чорні брови.

Воли та корови
Усі поздыхають
Біле личко, чорні брови
Повік не злиняють.

Твір веселий, грайливий за характером, що вимагає від виконавця володіння належною технікою.

Велику роль слід приділити акцентам, швидким і легким рухам при виконанні шістнадцятих нот перемінними ударами. При швидкій грі перемінними ударами, тобто в пасажах, що складаються з ланцюга дрібних нот, може порушуватись координація рухів правої і лівої руки. Ось саме вихованню

навичок координації роботи обох рук потрібно приділяти особливу увагу, працюючи над цим твором.

У виконавстві кобзистів питання управління та координації рухів набирають особливого значення.

При наявності різнобічних навичок обох рук, їх скоординованість буває недостатньою. Тому, ні в підготовчих заняттях, ні в закінченій грі, увага не може бути повністю відвернена від рухових відчуттів.

В цілому процес координації має такий характер: виділяючи в якості домінуючого начала слухові уявлення, котрі здійснюють провідний контроль, виконавець при допомозі розподіленої уваги регулює м'язові напруження.

Помилкою кобзистів, найчастіше, зустрічається випередження рухів правої руки по відношенню до лівої. Але звинувачуючи в цьому самі лише руки – глибока помилка. Головна причина полягає у відсутності комплексного слухо-моторного контролю. До цього слід додати спрямовуючу роль виконавської волі. Саме зусиллям слуху і волі виконавець повинен підкорити рухи правої руки і, зокрема рухи медіатора, і примусити рухатися з пальцями лівої руки.

Відпрацьовуючи швидкі пасажі рекомендується: грати з акцентами на початку кожної групи шістнадцятих нот; грати пунктиром. Це буде сприяти активізації слухо-моторного контролю.

ВАРІАЦІЇ НА ТЕМУ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ ПІСНІ “ОЙ, ЗА ГАЄМ, ГАЄМ”

Л.МАТВІЙЧУК

The musical score is written on a grand staff with a treble and bass clef. The right-hand part (treble clef) begins with a 'Largo pizz.' marking and a 'mf' dynamic. The left-hand part (bass clef) begins with a 'Largo' marking. The score is in 2/4 time and D major. The right-hand part features a melody with eighth and sixteenth notes, while the left-hand part provides a harmonic accompaniment with sustained notes and some moving lines. The piece concludes with a 'molto mp' marking in the left hand.

Allegro non troppo

musical score for the first system. The top staff is a single melodic line in treble clef, starting with a triplet of eighth notes marked *mp*. The bottom staff is a piano accompaniment in treble and bass clefs, marked *cresc. e acceler.* and *ff*. The tempo is *Allegro non troppo*.

musical score for the second system. The top staff continues the melodic line with various ornaments and slurs. The bottom staff continues the piano accompaniment. The tempo is *Allegro non troppo*.

musical score for the third system. The top staff features a melodic line with a *mf* dynamic and a *f* dynamic. The bottom staff features a piano accompaniment with a *mp* dynamic and a *f* dynamic. The tempo is *Allegro non troppo*.

First system of musical notation. The top staff (treble clef) begins with a piano (*p*) dynamic and features fingerings 2, 1, and 0. The bottom staff (bass clef) begins with a mezzo-piano (*mp*) dynamic. The system contains five measures of music.

Second system of musical notation. The top staff (treble clef) features fingerings 3, 1, and 0. The bottom staff (bass clef) continues the musical progression. The system contains five measures of music.

Third system of musical notation. Both the top (treble) and bottom (bass) staves are marked with *molto cresc.* (molto crescendo). The system includes dynamic markings of *ff* (fortissimo) and *mf* (mezzo-forte). The system contains five measures of music.

The image displays a page of musical notation for guitar, organized into five systems. Each system consists of a single melodic line (treble clef) and a piano accompaniment (grand staff with treble and bass clefs). The key signature is one sharp (F#).

System 1: The melody begins with a series of eighth notes, some marked with accents (>). It includes a triplet of eighth notes and ends with a whole note. The piano accompaniment features chords and arpeggiated patterns.

System 2: The melody continues with eighth notes and includes a triplet. The piano accompaniment maintains a rhythmic pattern of chords and arpeggios.

System 3: The melody features a sequence of eighth notes with specific fingerings (4, 2, 1, 2, 3, 1) indicated above. The piano accompaniment continues with chords and arpeggiated figures.

System 4: The melody includes a triplet of eighth notes and a slur over a group of notes. The piano accompaniment consists of chords and arpeggiated patterns.

System 5: The final system shows the melody concluding with a series of eighth notes, some with fingerings (1, 2, 3, 4) and a slur. The piano accompaniment ends with a final chord and arpeggiated pattern.

The first system of musical notation consists of a piano part (grand staff) and a violin part (single staff). The piano part features a steady eighth-note accompaniment in both hands, with a crescendo leading into a dynamic change to *p* (piano). The violin part has a melodic line with several first-finger trills marked with a '1' and a final double trill marked with '1 0 0'. Dynamics include *f* (forte) and *mp* (mezzo-piano).

The second system continues the musical piece. The piano part maintains its eighth-note accompaniment. The violin part features a more active melodic line with sixteenth-note passages. The system concludes with a dynamic change to *p* (piano).

The third system continues the musical piece. The piano part maintains its eighth-note accompaniment. The violin part features a more active melodic line with sixteenth-note passages. The system concludes with a dynamic change to *p* (piano).

The first system of musical notation consists of three staves. The top staff is a single melodic line in treble clef, featuring a series of eighth-note runs and a final half-note chord, with a forte (*f*) dynamic marking. The bottom two staves are a grand staff (treble and bass clefs) with a piano accompaniment. The piano part includes chords and moving lines in both hands, with a forte (*f*) dynamic marking in the right hand.

The second system of musical notation continues the piece. The top staff features a series of half-note chords. The piano accompaniment in the bottom two staves consists of a steady eighth-note pattern in the bass and chords in the treble.

The third system of musical notation shows a continuation of the musical themes. The top staff has half-note chords, and the piano accompaniment in the bottom two staves maintains the eighth-note texture. The instruction *molto cresc.* (much crescendo) is written above the piano part in both the middle and right-hand staves.

First system of musical notation. The top staff (treble clef) begins with a forte (*f*) dynamic, followed by a piano (*p*) dynamic. The bottom staff (bass clef) begins with a forte (*f*) dynamic, followed by a pianissimo (*pp*) dynamic. The key signature is one sharp (F#).

Second system of musical notation. The top staff (treble clef) continues the melodic line. The bottom staff (bass clef) continues the harmonic accompaniment. The key signature is one sharp (F#).

Third system of musical notation. Both the top staff (treble clef) and the bottom staff (bass clef) include a crescendo (*cresc.*) marking. The top staff features a 4-measure rest in the final measure. The key signature is one sharp (F#).

The musical score consists of three systems, each with a single melodic line and a grand staff (treble and bass clef).

- System 1:** The melodic line begins with a dynamic of *f mp*. The grand staff accompaniment features chords with downward bow strokes.
- System 2:** The melodic line ends with a dynamic of *f*. The grand staff accompaniment also concludes with a dynamic of *f*.
- System 3:** The melodic line features a glissando marked *gliss.* and dynamics of *ff* and *fff*. The grand staff accompaniment includes a *ff cresc.* section leading to a *fff* section.

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНА МУЗИЧНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ

Ім. П.І.Чайковського

МАТВІЙЧУК Л.Д.

ШЛЯХ ДО МАЙСТЕРНОСТІ КОБЗИСТА

Допущено Міністерством освіти і науки України як навчальний
посібник для вищих музичних навчальних закладів

КИЇВ - 2005

Шлях до майстерності кобзиста.

Зміст

1. Про книгу. Передмова доктора мистецтвознавства, професора М.А.Давидова.	3
2. Кобза – старовинний український музичний інструмент.	5
3. Методика роботи над музичним твором.	8
4. М.В. Лисенко. Полька. Перекладення Л. Матвійчук.	12
5. Л. Матвійчук. Варіації на тему української народної пісні „Дівчино моя, переяславко”.	16
Л. Матвійчук. Варіації на тему української народної пісні „Ой, за гаєм, гаєм”.	22
6. Л. Матвійчук. Лірична-танцювальна	31
7. Л. Матвійчук. Зозуля.	39
8. Л. Матвійчук. Музична табакерка.	43
9. Л. Матвійчук. Романс.	50
10. В. Довженко. Струмок. Транскрипція Л. Матвійчук.	56
11. І. Шамо. Дніпровський вальс. Перекладення Л. Матвійчук.	66
12. К. Мясков. Весела прогулянка. Перекладення Л. Матвійчук.	80
13. Л. Матвійчук. Роздум.	86
14. Л. Матвійчук. Варіації в старовинному стилі.	90
15. Л. Матвійчук. Варіації на тему російської народної пісні “Суботея”.	94
16. Виконавська творчість музиканта.	102
17. Л. Матвійчук. Поетичний ескіз.	104
18. Молдавський танець. Обробка Л. Матвійчук.	
19. К. Мясков. Українське рондо. Перекладання та обробка Л.Матвійчук.	123
20. К. Мясков. Концертні варіації. Транскрипція Л. Матвійчук.	141
21. Список літератури.	152